

บทที่ 2

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต

ในบทนี้จะกล่าวถึงความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง ความรู้เกี่ยวกับโลหิต ส่วนที่สอง ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคโลหิต และส่วนที่สาม ประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคโลหิต

2.1 ความรู้เกี่ยวกับโลหิต

จากข้อมูล www.nbc.in.th/data/what_blood_web.htm (19 พฤษภาคม 2552) และคู่มือผู้บริจาคโลหิต ของฝ่ายเจาะเก็บโลหิต ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย (2550 หน้า 1-2) ได้ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโลหิต ดังนี้

โลหิต เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของร่างกาย ในร่างกายมนุษย์จะมีโลหิตไหลเวียนอยู่ภายในหลอดเลือดทั่วร่างกายด้วยกำลังแรงสูบฉีดของหัวใจ โลหิตจะประกอบไปด้วย ส่วนที่เป็นน้ำเหลือง และส่วนที่เป็นเม็ดโลหิต

อวัยวะสำคัญที่ทำหน้าที่สร้างเม็ดโลหิต คือ ไชกระดูก ซึ่งได้แก่ กระดูกแขน, กระดูกหน้าอก, กระดูกซี่โครง, กระโหลกศีรษะ, กระดูกเชิงกราน, กระดูกไขสันหลัง เป็นต้น ในร่างกายมนุษย์จะมีปริมาณโลหิตแตกต่างกันตามน้ำหนัก เพศ อายุ สามารถคำนวณได้โดยเทียบจากน้ำหนักตัว ซึ่งจะมีประมาณร้อยละ 8 ของน้ำหนักตัว โดยปกติในร่างกายของมนุษย์ (ผู้ใหญ่) จะมีโลหิตไหลเวียนอยู่ประมาณ 4,000 - 5,000 มิลลิลิตร

2.1.1 ส่วนประกอบของโลหิตและหน้าที่ของโลหิต

ส่วนประกอบของโลหิตและหน้าที่ของโลหิตตามคู่มือผู้บริจาคโลหิต ของฝ่ายเจาะเก็บโลหิต ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย (2550 หน้า 1-2) สามารถแบ่งได้ ดังนี้

1. เม็ดโลหิต จะมีอยู่ประมาณร้อยละ 45 ของโลหิตทั้งหมดในร่างกาย สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ชนิด คือ

- เม็ดโลหิตแดง (Red blood cell) มีหน้าที่ในการลำเลียงออกซิเจน เพื่อให้เซลล์ต่างๆ ใช้สันดาปอาหารเป็นพลังงาน มีอายุประมาณ 120 วัน

- เม็ดโลหิตขาว (White blood cell) ทำหน้าที่ปกป้องและทำลายสิ่งแปลกปลอมที่เข้าสู่ร่างกาย เม็ดโลหิตขาวมีอายุไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับแต่ละชนิด

- เกล็ดโลหิต (Platelets) ทำหน้าที่ช่วยให้โลหิตแข็งตัวตรงจุดที่มีการฉีกขาดของเส้นโลหิต มีอายุประมาณ 10 วัน

2. พลาสมา (Plasma) คือ ส่วนที่เป็นของเหลวมีลักษณะเป็นน้ำสีเหลือง ทำให้เม็ดโลหิตทั้งหลายลอยตัวไหลเวียนไปทั่วร่างกาย มีอยู่ประมาณ ร้อยละ 55 ของโลหิตทั้งหมด มีหน้าที่ควบคุมระดับความดันและปริมาตรของโลหิต พลาสมาประกอบด้วยส่วนที่เป็นน้ำร้อยละ 92 และส่วนที่เป็นโปรตีนประมาณ ร้อยละ 8 ซึ่งโปรตีนที่สำคัญ

2.1.2 หมู่โลหิต

การทราบหมู่โลหิตมีความสำคัญอย่างมากต่อการรับโลหิต และการบริจาคโลหิตในกรณีเร่งด่วน จากข้อมูลตาม www.nbc.in.th/data/group2.htm (19 พฤษภาคม 2552) รายงานว่า

ในปัจจุบันหมู่โลหิตสามารถจำแนกได้มากกว่า 20 ระบบ แต่ระบบหมู่โลหิตที่สำคัญ ได้แก่ หมู่โลหิตระบบ ABO และระบบ Rh โดยสถิติหมู่โลหิตของคนไทย พบว่า ในคนไทยมีหมู่โลหิตโอ (O) ร้อยละ 38 หมู่โลหิตบี (B) ร้อยละ 34 หมู่โลหิตเอ (A) ร้อยละ 21 และหมู่โลหิตเอบี (AB) ร้อยละ 7 เมื่อแบ่งหมู่โลหิตตามระบบ Rh พบว่า คนไทยมีหมู่โลหิต Rh ลบ (Rh negative) เพียงร้อยละ 0.3 หรือ ใน 1,000 คน จะพบเพียง 3 คน เท่านั้น และอีกร้อยละ 99.7 เป็นหมู่โลหิต Rh บวก (Rh positive)

2.2 ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคโลหิต

ข้อมูลจากคู่มือผู้บริจาคโลหิต ของฝ่ายเจาะเก็บโลหิต ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย (2550 หน้า 3) และข้อมูลจาก www.nbc.in.th/data/why_blood_web.htm (19 พฤษภาคม 2552) ได้ให้ความรู้ และความหมายเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต ดังนี้

การบริจาคโลหิต คือ การสละโลหิตที่ร่างกายยังไม่จำเป็นต้องใช้เพื่อให้กับผู้ป่วย การเอาโลหิตออกจากร่างกาย ทำโดยการเจาะออกทางเส้นโลหิตดำบริเวณข้อพับแขน แล้วเก็บโลหิตในถุงบรรจุโลหิต (Blood Bag) ปริมาณตั้งแต่ 350 – 450 มิลลิลิตร หรือประมาณร้อยละ 10 – 12 ของปริมาณโลหิตในร่างกาย ขึ้นอยู่กับน้ำหนักของผู้บริจาคโลหิต (โลหิต 1 ยูนิต มีโลหิตประมาณ 350 – 450 มิลลิลิตร หรือ ซี.ซี) ซึ่งการบริจาคโลหิตในปริมาณดังกล่าวไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริจาค

การบริจาคโลหิตสามารถบริจาคได้ทุก 3 เดือน (ปีละ 4 ครั้ง) เพราะเมื่อบริจาคโลหิตออกไปไขกระดูกจะเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเม็ดโลหิตขึ้นมาทดแทนให้มีปริมาณโลหิตในร่างกายเท่าเดิม แต่ถ้าไม่ได้บริจาคโลหิตร่างกายจะขับเม็ดโลหิตที่สลายตัว เพราะหมดอายุออกมาทางปัสสาวะ อุจจาระ

ซึ่งจากคู่มือผู้บริจาคโลหิต ของฝ่ายเจาะเก็บโลหิต ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย (2550 หน้า 3) ได้กล่าวว่า

โลหิตที่ได้รับบริจาคจะถูกนำไปแยกออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. เม็ดโลหิตแดง ถูกนำไปใช้ทดแทนโลหิตที่สูญเสียไปในภาวะต่างๆ เช่น อุบัติเหตุ การผ่าตัดใหญ่ โรคโลหิตจาง (ธาลัสซีเมีย) เป็นต้น เมื่อเก็บเม็ดโลหิตแดงในถุงบรรจุโลหิตจะมีอายุ 21 – 42 วัน แล้วแต่ชนิดของน้ำยาที่ใช้

2. เกล็ดโลหิต นำไปใช้รักษาผู้ป่วยที่มีภาวะเกล็ดโลหิตต่ำ เสียโลหิตปริมาณมาก หรือโลหิตไหลออกไม่หยุด เช่น โรคฮีโมฟีเลีย มะเร็งเม็ดโลหิตขาว เป็นต้น โดยเกล็ดโลหิตมีอายุในถุงบรรจุโลหิต 5 วัน
3. พลาสมา นำไปใช้กับผู้ป่วยที่มีการสูญเสียเลือดจำนวนมาก เช่น ไฟไหม้ น้ำร้อนลวกที่ผิวหนังเป็นบริเวณกว้าง เป็นต้น และสามารถนำพลาสมาไปทำเป็นผงแห้ง หรือเก็บแช่แข็งที่อุณหภูมิต่ำกว่า -30 องศาเซลเซียส ซึ่งสามารถเก็บไว้ใช้ได้นานเป็นปี

2.2.1 คุณสมบัติของผู้บริจาคโลหิต

ในการบริจาคโลหิตผู้ที่จะสามารถบริจาคโลหิตได้ ต้องมีคุณสมบัติตามที่ระบุไว้เพื่อคัดกรองผู้บริจาคโลหิต จาก www.blooddonationthai.com (19 พฤษภาคม 2552) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้บริจาคโลหิตไว้ ดังนี้

1. มีน้ำหนัก 45 กิโลกรัมขึ้นไป อายุระหว่าง 17 ปี ถึง 60 ปี บริบูรณ์ (ถ้าเป็นผู้บริจาคครั้งแรกต้องอายุไม่เกิน 55 ปี)
2. สุขภาพทั่วไปสมบูรณ์ดี ไม่เป็นไข้หวัด เจ็บคอ ปวดศีรษะ ไม่มีภาวะเจ็บป่วยหรืออยู่ระหว่างรับประทานยาใดๆ ที่ใช้รักษาโรค โดยเฉพาะยาแก้อักเสบหรือยาปฏิชีวนะ ต้องหยุดยาอย่างน้อย 7 วัน
3. ไม่มีประวัติโรคตับอักเสบ หรือดีซ่าน ตัวเหลือง ตาเหลือง
4. ไม่เป็นไข้มาเลเรียมาในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา
5. ไม่มีโรคประจำตัวที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายต่อการบริจาคโลหิต เช่น กามโรค โรคติดเชื้อต่างๆ ไข้อี้อัง ไข้มึนโลหิต โลหิตออกง่าย ผิดปกติหยุดยาก โรคเลือดชนิดต่างๆ โรคหอบหืด โรคภูมิแพ้ โรคลมชัก โรคผิวหนังเรื้อรัง โรคหัวใจ โรคไต โรคเบาหวาน โรคไทรอยด์ โรคมะเร็ง หรือโรคอื่นๆ
6. ไม่อยู่ในภาวะน้ำหนักลดมากในระยะสั้น
7. ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ หรือสำส่อนทางเพศ ได้แก่ ท่านหรือคู่สมรสของท่านเคยมีเพศสัมพันธ์กับหญิงหรือชายที่ขายบริการทางเพศ หรือมีเพศสัมพันธ์แบบชายรักชาย

8. ไม่เจาะหู สัก ลบรอยสัก ผังเข็มในช่วงเวลา 1 ปีที่ผ่านมา
9. ไม่มีประวัติติดยาเสพติด หรือเคยเป็นผู้ที่เสพยาเสพติดโดยใช้เข็มฉีดยา
10. ไม่เป็นผู้ติดเชื้อเอดส์
11. งดบริจาคโลหิตภายหลังผ่าตัด(ถ้ามีการรับโลหิตต้องงดบริจาคโลหิต 1 ปี)
12. สตรีไม่อยู่ในระหว่างมีประจำเดือน ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตร และไม่มีการคลอดบุตร หรือแท้งบุตรภายใน 6 เดือนที่ผ่านมา

2.2.2 ขั้นตอนการบริจาคโลหิต

ในการไปบริจาคโลหิตจะประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ในการบริจาคโลหิต ซึ่งข้อมูลจาก www.blooddonationthai.com (19 พฤษภาคม 2552) ได้ให้รายละเอียดขั้นตอนการบริจาคโลหิตไว้ ดังนี้

ขั้นตอนการบริจาคโลหิตประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กรอกแบบฟอร์มผู้บริจาคโลหิต

การให้ข้อมูลตรงตามความเป็นจริงของผู้บริจาคจะทำให้ได้โลหิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งต่อตัวผู้บริจาคเอง และตัวผู้ปวย รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการรับบริจาคโลหิต

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจร่างกาย วัดความดันโลหิต และความเข้มข้นโลหิต

ในขั้นตอนนี้ผู้บริจาคจะถูกตรวจร่างกาย วัดความดัน และบุคลากรทางการแพทย์ จะสอบถามประวัติผู้บริจาคเพิ่มเติม เพื่อวินิจฉัยเบื้องต้นว่ามีคุณสมบัติพร้อมที่จะบริจาคโลหิตได้หรือไม่ รวมทั้งให้ข้อมูลที่จำเป็นและตอบข้อซักถามต่างๆ

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจความเข้มข้นของโลหิต

เมื่อผู้บริจาคผ่านการคัดกรองเบื้องต้นว่ามีคุณสมบัติที่จะบริจาคโลหิตได้แล้ว จะต้องทำการตรวจหาความเข้มข้นของโลหิต โดยการเจาะเลือดปลายนิ้วเพื่อดูค่าความเข้มข้นโลหิต โดยเกณฑ์ที่จะสามารถบริจาค

โลหิตได้คือ ค่าความเข้มข้นโลหิตของผู้หญิง ไม่น้อยกว่า 12 กรัม/เดซิลิตร

และผู้ชาย ไม่น้อยกว่า 13 กรัม/เดซิลิตร

ขั้นตอนที่ 4 การลงทะเบียนรับหมายเลขบัตรโลหิต

ขั้นตอนที่ 5 บริจาคโลหิต

ขั้นตอนที่ 6 พักรับประทานอาหารว่าง/เครื่องดื่ม

หลังบริจาคโลหิตจำเป็นต้องดื่มเครื่องดื่มที่เจ้าหน้าที่จัดไว้บริการ ให้ และนั่งพักสักระยะหนึ่ง เพื่อให้ร่างกายได้ปรับสภาพน้ำในร่างกาย เมื่อปกติดีแล้วจึงเดินทางกลับ

2.2.3 การเตรียมตัวเบื้องต้นจนถึงหลังบริจาคโลหิต

ในการไปบริจาคโลหิตผู้บริจาคควรมีการเตรียมตัวเบื้องต้นก่อนการบริจาคโลหิต และควรทราบถึงวิธีการปฏิบัติตัวขณะบริจาค จนถึงภายหลังจากการบริจาคโลหิต เพื่อความปลอดภัยของผู้บริจาคและคุณภาพของโลหิต โดยข้อมูลจาก www.blooddonationthai.com (19 พฤษภาคม 2552) ได้ให้รายละเอียดการเตรียมตัวก่อนการบริจาคโลหิตและการปฏิบัติตัว ดังนี้

การเตรียมตัวเบื้องต้นจนถึงภายหลังการบริจาคโลหิตมีข้อควรปฏิบัติ คือ

1. การเตรียมตัวเบื้องต้นก่อนการบริจาคโลหิต

- นอนหลับอย่างน้อย 6 ชั่วโมงต่อเนื่อง ในเวลาปกติคืนก่อนวันบริจาค

- รับประทานอาหารที่มีธาตุเหล็กสูง และยาธาตุเหล็กเพิ่ม

- รับประทานอาหารมื้อหลักก่อนมาบริจาคโลหิต หลีกเลี่ยงอาหารที่มีไขมันสูงเนื่องจากจะทำให้สีของพลาสมาผิดปกติเป็นสีขาวขุ่น ไม่สามารถนำไปใช้ได้

- ดื่มน้ำ 3-4 แก้ว และเครื่องดื่มเหลวเพิ่ม เช่น น้ำผลไม้ นม น้ำหวาน เพื่อเพิ่มปริมาณโลหิตในร่างกาย จะช่วยป้องกันอาการแทรกซ้อน เช่น มึนงง อ่อนเพลีย หรือวิงเวียนศีรษะภายหลังบริจาคโลหิต เป็นต้น หลีกเลี่ยงชา กาแฟ หรือเครื่องดื่มที่มีคาเฟอีน

- งดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ อย่างน้อย 24 ชั่วโมงก่อนบริจาค

- งดสูบบุหรี่ก่อนและหลังบริจาคโลหิต 1 ชั่วโมง เพื่อให้ปอดฟอกโลหิตได้ดี

2. การปฏิบัติตัวขณะบริจาคโลหิต

- สวมใส่เสื้อผ้าที่แขนเสื้อไม่คับเกินไป สามารถดึงขึ้นเหนือข้อศอกได้อย่างน้อย 3 นิ้ว

- เลือกแขนข้างที่เส้นโลหิตดำใหญ่ชัดเจน ที่สามารถให้โลหิตไหลลงถุงได้ดี ผิวหนังบริเวณที่จะให้เจาะไม่มีผื่นคันหรือรอยเขียวช้ำ ถ้าแพ้ยาทาฆ่าเชื้อ เช่น แอลกอฮอล์ ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ทราบล่วงหน้า

- ไม่ควรเคี้ยวหมากฝรั่ง หรืออมลูกอมขณะบริจาคโลหิต

- ขณะบริจาคควรบีบถุงยางอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้โลหิตไหลได้สะดวก หากมีอาการผิดปกติ เช่น ใจสั่น วิงเวียน มีอาการคล้ายจะเป็นลม อากาศหายใจผิดปกติ ต้องรีบแจ้งให้พยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ในบริเวณนั้นทราบทันที

- หลังบริจาคโลหิตเสร็จเรียบร้อยห้ามลุกทันที ให้นอนพักสักครึ่งจนกระทั่งรู้สึกสบายดี จึงลุกไปดื่มน้ำและรับประทานอาหารว่างที่จัดไว้รับรอง

3. การปฏิบัติตัวหลังบริจาคโลหิต

- ดื่มน้ำมากกว่าปกติ เป็นเวลา 1-2 วัน

- หลีกเลี่ยงการทำชานาหรือออกกำลังกายที่ต้องเสียเหงื่อมาก งดใช้กำลังแขนข้างที่เจาะ การหิ้วของหนักเป็นเวลา 24 ชั่วโมง ภายหลังบริจาคโลหิต

- ถ้ามีอาการเวียนศีรษะคล้ายจะเป็นลม หรือรู้สึกผิดปกติ ให้รีบนั่งก้มศีรษะต่ำระหว่างเข่า หรือนอนราบยกเท้าสูงจนกระทั่งมีอาการปกติจึงลุกขึ้น และเดินทางกลับ ป้องกันอุบัติเหตุจากการล้ม

- ถ้ามีโลหิตซึมออกมาจากรอยผ้าปิดแผล อย่าตกใจ ให้ใช้นิ้วมืออีกด้านหนึ่งกดลงบนผ้าก็ออส กดให้แน่นและยกแขนสูงไว้ประมาณ 3-5 นาที หากยังไม่หยุดซึมให้กลับมายังสถานที่บริจาคโลหิตเพื่อพบแพทย์หรือพยาบาล

- ผู้บริจาดโลหิตที่ทำงานเป็นปายที่สูงหรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ควรหยุดพัก 1 วัน
- รับประทานอาหารที่มีธาตุเหล็กสูง และยาธาตุเหล็กที่ได้รับวันละอย่างน้อย 1 เม็ดจนหมด เพื่อป้องกันการขาดธาตุเหล็ก

2.3 ประโยชน์ที่เกิดจากการบริจาคโลหิต

ประโยชน์ที่เกิดจากการบริจาคโลหิตนั้น จากข้อมูลคู่มือผู้บริจาคโลหิต ของฝ่ายเจาะเก็บโลหิต ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย (2550 หน้า 3 - 4) และข้อมูลจาก www.nbc.in.th/data/how_good_dont.htm (19 พฤษภาคม 2552) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคโลหิตไว้ ดังนี้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคโลหิตนั้นประกอบด้วย ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตนเองและประโยชน์ต่อสังคม ได้แก่

1. ได้รับความภูมิใจที่ได้เสียสละโลหิตในร่างกาย เพื่อเป็นสาธารณะประโยชน์ต่อผู้อื่น เป็นการทำบุญอันยิ่งใหญ่ ซึ่งจะทำให้มีความสุขใจ
2. ได้ทราบหมู่โลหิตของตนเอง ทั้งระบบเอ, บี, โอ และระบบอาร์เอช
3. ได้รับการตรวจสุขภาพร่างกายพื้นฐานเป็นประจำทุก 3 เดือน ได้แก่ ตรวจความดันโลหิต ตรวจความเข้มข้นของโลหิต ทำให้ทราบสภาวะสุขภาพเบื้องต้นเมื่อมาบริจาคโลหิต
4. โลหิตทุกยูนิตที่ได้รับบริจาค ต้องผ่านกระบวนการคัดกรองเชื้อต่างๆ ในห้องปฏิบัติการ เปรียบเสมือนกับการที่ผู้บริจาคโลหิตได้รับการตรวจหาเชื้อไวรัสตับอักเสบบี, ไวรัสตับอักเสบบี, เอชไอวี และอื่นๆ
5. ทำให้ร่างกายได้เม็ดโลหิตใหม่ ซึ่งแข็งแรงและทำงานได้มีประสิทธิภาพดีกว่าเม็ดโลหิตเดิมที่บริจาคไป ทำให้เม็ดโลหิตแดงสามารถลำเลียงออกซิเจนได้เต็มที่ เม็ดโลหิตขาวทำลายสิ่งแปลกปลอมได้ดีขึ้น และเกล็ดโลหิตซ่อมแซมรอยฉีกขาดในร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. การบริจาคโลหิตเป็นการกระตุ้นการทำงานของไขกระดูก
เปรียบเสมือนการออกกำลังกาย ทำให้ไขกระดูกทำงานดีขึ้น

7. ได้รับบริการตรวจสารเคมีในโลหิต โดยทางศูนย์บริการโลหิต
แห่งชาติ สภากาชาดไทย มีบริการตรวจพิเศษฟรีสำหรับผู้มีจิตศรัทธาที่
บริจาคโลหิตให้แก่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติอย่างสม่ำเสมอ โดย
ให้บริการตรวจสารเคมีในโลหิต เช่นตรวจหาน้ำตาล และไขมันในโลหิต
ตรวจสอบภาวะการทำงานของตับ และไต เป็นต้น

8. สิทธิพิเศษในการรักษาพยาบาล

8.1 ผู้บริจาคโลหิต 7 ครั้งขึ้นไป โรงพยาบาลสังกัด
สภากาชาดไทย ได้แก่ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาล
สมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ให้ความช่วยเหลือค่าห้องพิเศษ ค่า
ผ่าตัด ค่าผ่าตัดคลอดบุตร โดยให้เสียค่าลดหย่อนจากอัตราที่กำหนดไว้

8.2 สำหรับผู้บริจาคโลหิตตั้งแต่ 7 ครั้งขึ้นไป อาศัยอำนาจ
จากกระทรวงสาธารณสุข ตามความในข้อ 21 แห่งระเบียบกระทรวง
สาธารณสุข ว่าด้วยหลักประกันสุขภาพ พ.ศ.2544 ประกาศไว้ว่า
สมาชิกผู้บริจาคโลหิตของสภากาชาดไทย ซึ่งมีหนังสือรับรองจาก
สภากาชาดไทยว่าได้บริจาคโลหิตตั้งแต่ 7 ครั้งขึ้นไป ให้ผู้มีสิทธินี้ได้รับ
การยกเว้น การร่วมจ่ายค่าการบริการทางการแพทย์เป็นจำนวนเงิน
สามสิบบาท ในแต่ละครั้งที่เข้ารับบริการทางการแพทย์

9. เพื่อเป็นการแสดงความขอบคุณและยกย่องสรรเสริญผู้บริจาค
โลหิต ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ได้จัดทำเข็มที่ระลึกผู้
บริจาคโลหิตเพื่อมอบให้ผู้บริจาคโลหิต โดยจัดทำเข็มที่ระลึกครั้งที่ 1,
7, 16, 24, 36, 48, 60, 72, 84, 96 และ 108 ตามลำดับ สำหรับผู้
บริจาคโลหิตครบ 50, 75 และ 100 ครั้ง จะได้รับพระราชทานเหรียญ
กาชาดสมนาคุณชั้นที่ 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ส่วนพระภิกษุ สามเณร
จะได้รับพระราชทานพัดกาชาดสมนาคุณ